

Chakana kredit operatsiyalarini
amalga oshirishning
texnik tartibiga
2-ilova

Jismoniy shaxslarning kreditlari bo'yicha garovni mol-mulkdan bosqichma-bosqich olib tashlash yoki ta'minotni almashtirish tartibi

1. Umumiy qoidalar

1.1. Kredit muddati davomida Qarz oluvchi yoki Garovga qo'yuvchining arizasiga ko'ra Bankning kredit siyosatiga muvofiq ta'minotni almashtirishga, qisman yoki to'liq ozod qilishga, to'ldirishga, kamaytirishga yoki boshqacha tarzda o'zgartirishga ruxsat beriladi.

1.2. Ta'minotni almashtirish yoki garovni mol-mulkning bir qismidan olib tashlash faqat tomonlarning kelishuviga ko'ra mumkin.

1.3. Ta'minotni almashtirish yoki garovni mol-mulkning bir qismidan yechib olishga ariza beruvchi murojaat qilgan sanada joriy muddati o'tgan qarzdorlik mavjud bo'lmagan taqdirda yo'l qo'yiladi, garovni yechib olish kredit bo'yicha qarzdorlikni, shu jumladan muddati o'tgan qarzdorlikni "Oktobank" AJga to'lash uchun garov predmetini sotish maqsadida amalga oshirilgan hollar bundan mustasno.

1.4. Ta'minotni almashtirish yoki garovning bir qismini yechib olishda Bankning kredit siyosatiga muvofiq qarz qoldig'i va yangi ta'minot yoki garovning qolgan qismi qiymatining mutanosibligi hisobga olinadi.

2. Garovni olib tashlash

2.1. Aralash ta'minotda (bitta kredit shartnomasi bo'yicha garov sifatida har xil turdagi aktivlar taqdim etilgan hollarda) va ko'plab garovlarda (bitta kredit shartnomasi bo'yicha garov sifatida bir turdagi aktivlarning bir nechta garov obyektlari taqdim etilgan hollarda) garovni mol-mulkning bir qismidan olishga yo'l qo'yiladi.

2.2. Garovni hisobdan chiqarish kredit bo'yicha qarzning qoplangan qismini hisobga olgan holda amalga oshiriladi.

2.3. Bir yoki bir necha obyektlar garovdan chiqarilganda, qolgan ta'minotning garov qiymati qarz qoldig'ini qoplash uchun yetarli bo'lishi kerak.

2.4. Yagona ta'minotdan garovni yechib olishga faqat Qarz oluvchi tomonidan kredit bo'yicha o'z majburiyatlari to'liq bajarilgan yoki Bank bilan kelishilgan boshqa ta'minot taqdim etilgan taqdirda yo'l qo'yiladi.

3. Ta'minotni almashtirish

3.1. Garov predmeti garovga qo'yilishi mumkin bo'lgan mulkka yoki Bankning kredit siyosatiga muvofiq boshqa turdagi ta'minotga almashtiriladi.

3.2. Bank ta'minotni almashtirishga rozi bo'lgan taqdirda, yangi mol-mulkni garovga qo'yish uchun Garovga qo'yuvchi va Garovga qo'yuvchining rafiqasi (eri) ning roziligi talab qilinadi.

3.3. Predmeti mol-mulk bo'lgan, bitimlari davlat ro'yxatidan o'tkazilishi lozim bo'lgan garov shartnomalari ular davlat ro'yxatidan o'tkazilgan paytdan boshlab kuchga kiradi.

3.4. Yangi ta'minot qiymati qarz qoldig'ini qoplash uchun yetarli bo'lishi kerak.

4. Ariza berish kanallari

- Bank bo'limi;
- UzPost orqali qog'oz shaklidagi xat;
- info@octobank.uz elektron pochta;

- @octobanksupport rasmiy telegram kanali.

5. Hujjatlar paketi

Garovni mol-mulkdan olib tashlash yoki ta'minotni almashtirish to'g'risidagi masalani ko'rib chiqish uchun ariza beruvchi "Oktobank" AJga quyidagi hujjatlarni taqdim etadi:

5.1. Ariza.

Ariza yozma shaklda taqdim etiladi va unda quyidagi ma'lumotlar bo'lishi kerak:

- oluvchi - "Oktobank" AJ rahbari;
- Garovga qo'yuvchining ma'lumotlari - familiyasi, ismi, otasining ismi (to'liq), pasport ma'lumotlari (seriyasi, raqami, berilgan sanasi, pasportni bergan organ), ro'yxatdan o'tgan manzili (to'liq manzili), haqiqiy yashash manzili (to'liq manzili), aloqa telefon raqami, elektron pochta manzili;
- arizani ko'rib chiqish natijalari bo'yicha Bankdan javob olishning afzal usuli: Aloqa markazi xodimining qo'ng'irog'i, SMS-xabarnoma, qog'oz shaklidagi javob, @octobanksupport rasmiy telegram-kanalidan elektron xat;
- mol-mulkning bir qismidan garov olingan taqdirda - asoslash (hisob-kitob), olingan kredit to'g'risidagi axborot (kredit shartnomasining raqami va kredit olingan sana), ariza berilgan sanadagi holatga ko'ra kredit shartnomasi bo'yicha to'langan qarz summasi, garov olinishi lozim bo'lgan mol-mulkning ro'yxati va tavsifi (nomi, miqdori, joylashgan yeri, identifikatsiya belgilari);
- ta'minot almashtirilganda - garov olinishi lozim bo'lgan mol-mulkning asosi (hisob-kitob), ro'yxati va tavsiflari (nomi, miqdori, joylashgan yeri, identifikatsiya belgilari) hamda yangi garov predmetini rasmiylashtirish uchun taklif etilayotgan mol-mulkning ro'yxati va tavsiflari (nomi, miqdori, joylashgan yeri, identifikatsiya belgilari) yoki boshqa turdagi ta'minot xususiyatlarining tavsifi.

5.2. Yangi ta'minot bo'yicha hujjatlar (ta'minot almashtirilganda).

Yangi ta'minot sifatida transport vositasi taklif etilgan taqdirda:

- transport vositasiga bo'lgan huquqni belgilovchi hujjatlar (davlat ro'yxatidan o'tkazilganligi to'g'risidagi guvohnoma, texnik pasport va boshqalar);
 - Garovga qo'yuvchining oilaviy ahvoli to'g'risidagi ma'lumotlarni o'z ichiga olgan hujjat. Ushbu hujjatning amal qilish muddati hujjatda ko'rsatilgan davr bilan belgilanadi. Agar amal qilish muddati ko'rsatilmagan bo'lsa, hujjat tuzilgan sanadan boshlab 5 ish kuni mobaynida haqiqiy hisoblanadi;
 - transport vositasini sotib olish shartnomasi va hisobvara-q-faktura (yoki hisobvara-q-ma'lumotnoma), bunda sotib olish sanasidan boshlab 120 kalendar kundan ortiq vaqt o'tmasligi kerak; boshqa hollarda mustaqil baholovchi tashkilotning baholovchi tashkilotga vakolat berilgan sanadan kamida 6 oy oldin tuzilgan hisoboti.
- Yangi ta'minot sifatida ko'chmas mulk taklif etilgan taqdirda:
- ko'chmas mulkka bo'lgan huquqni belgilovchi hujjatlar (bino/inshootga bo'lgan huquq to'g'risidagi guvohnoma, yer uchastkasiga bo'lgan huquq to'g'risidagi guvohnoma, ko'chmas mulk sotib olingan shartnomaga asos bo'lgan kadastr pasporti, kadastr yig'majildi, Davlat xizmatlari markazi tomonidan berilgan kadastr reyestridan ko'chirma va boshqa kadastr hujjatlari);
 - Garovga qo'yuvchining oilaviy ahvoli to'g'risidagi ma'lumotlarni o'z ichiga olgan hujjat. Ushbu hujjatning amal qilish muddati hujjatda ko'rsatilgan davr bilan belgilanadi. Agar amal qilish muddati ko'rsatilmagan bo'lsa, hujjat tuzilgan sanadan boshlab 5 ish kuni mobaynida haqiqiy hisoblanadi;
 - mustaqil baholovchi tashkilotning baholovchi tashkilotga vakolat berilgan sanadan kamida 6 oy oldin tuzilgan hisoboti.

Yangi ta'minot sifatida boshqa ta'minot taklif etilgan taqdirda:

- taklif etilayotgan ta'minotni baholash va uning xarakteristikalarini va xususiyatlaridan kelib chiqqan holda uning maqbulligi to'g'risida asosli qaror qabul qilish uchun Bank tomonidan talab qilinishi mumkin bo'lgan hujjatlar.

5.3. Ariza berishda hujjatlarning asl nusxalarini skanerlash orqali olingan hujjatlarning qog'ozdagi nusxalari yoki elektron versiyalarini taqdim etishga yo'l qo'yiladi, keyinchalik Bankning so'roviga ko'ra hujjatlarning asl nusxalari taqdim etilishi shart.

6. Garovni olib tashlash yoki almashtirish bosqichlari (umumlashtirilgan holda)

Ushbu bo'lim garovning bir qismini olib tashlash yoki ta'minotni almashtirish to'g'risidagi arizalarni ko'rib chiqishda amalga oshiriladigan bosqichlarning universal ketma-ketligini tavsiflaydi.

6.1. Ta'minotni olib tashlash/almashtirish uchun arizani ro'yxatdan o'tkazish

6.1.1. Yozma arizalar Bankning elektron hujjat aylanish tizimida ro'yxatdan o'tkaziladi.

6.1.2. Ariza hujjatlar bilan birga Bankning mas'ul bo'linmasiga ijro etish uchun yuboriladi.

6.2. Ko'rib chiqish muddatlari

6.2.1. Arizalar o'n besh kundan ortiq bo'lmagan muddatda, qo'shimcha o'rganish va (yoki) tekshirish, qo'shimcha hujjatlarni so'rab olish zarur bo'lganda esa - Bankka kelib tushgan kundan boshlab bir oygacha bo'lgan muddatda ko'rib chiqiladi.

6.3. Tekshirish va baholash

6.3.1. Mol-mulkni garovdan qisman ozod qilish tartibi Bank tomonidan amalga oshiriladigan quyidagi chora-tadbirlar majmuini o'z ichiga oladi:

- **Ta'minotning yetarliligini baholash:** Bank kredit siyosati talablariga muvofiq, tavakkalchiliklarni baholashni hisobga olgan holda, to'lanmagan qarz summasini qoplash uchun qolgan garov ta'minotining yetarliligi tahlil qilinadi.

- **Proporsionallikni tekshirish:** qarzning qoplangan qismi summasi va garov olinadigan mol-mulk qiymati Bankning ichki me'yoriy hujjatlarida belgilangan nisbatlarga muvofiqligi nuqtayi nazaridan taqqoslanadi.

- **Qiymat va likvidlikni baholash** garovga qo'yilgan mol-mulkning bozor qiymati va likvidligini baholash amalga oshiriladi. Rasmiy manbalar ma'lumotlaridan foydalaniladi. Zarur hollarda mol-mulk qiymatini aniqlash uchun mustaqil baholovchi jalb etiladi.

6.3.2. Garovni almashtirishda Bank kredit shartnomasi bo'yicha majburiyatlarning bajarilishini ta'minlaydigan garov predmetiga quyidagi talablarni belgilaydi:

- **Huquqiy maqom** - garov narsasiga bo'lgan mulk huquqining tasdiqlanganligi va ro'yxatdan o'tkazilganligi, shuningdek, egalarida uni garovga qo'yish bo'yicha qonuniy huquqlarning mavjudligi.

- **Qiymat:** taklif etilayotgan ta'minot kredit risklarini qoplash uchun yetarli bo'lgan bozor qiymatiga ega bo'lishi kerak.

- **Foydalanish imkoniyati:** Bank baholash, nazorat qilish va majburiyatlar bajarilmagan taqdirda amalga oshirish maqsadida garov ta'minotidan to'siqsiz foydalanish imkoniyatiga ega bo'lishi kerak.

- **Likvidlik:** garov ta'minoti yuqori likvidlikka, ya'ni bozorda maqbul narxda tez sotilish imkoniyatiga ega bo'lishi kerak.

- **Yetarlilik:** garov ta'minotining qiymati Bank kredit siyosati talablariga muvofiq potensial xatarlarni hisobga olgan holda kredit bo'yicha qarz qoldig'ini qoplash uchun yetarli bo'lishi kerak.

- **Nazorat:** Bank garovga qo'yilgan mulkning holati va saqlanishi ustidan nazoratni amalga oshirish imkoniyatiga ega bo'lishi yoki tekshirish maqsadida garov narsasiga kirish imkoniyatiga ega bo'lishi kerak.

- **Majburiyatlarning yo'qligi:** mol-mulk xatlov, garov (keyingi garovga qo'yilgan garovlar bundan mustasno), uchinchi shaxslar oldidagi boshqa majburiyatlar yoki Bankning garov huquqlarini amalga oshirishga to'sqinlik qiladigan cheklovlar bilan bog'liq bo'lmasligi kerak.

6.3.3. Mavjud garovni almashtirish imkoniyati to'g'risida asosli qaror qabul qilish uchun Bank xodimlari taklif etilayotgan yangi garov predmetini majburiy tekshiruvdan o'tkazadilar.

6.3.4. Garovga qo'yilayotgan mol-mulk shikastlanish, yo'qolish, nobud bo'lish xavfidan sug'urtalangan bo'lishi kerak. Bunday mol-mulk sug'urtasi shartnomalari bo'yicha naf oluvchi bank hisoblanadi.

6.3.5. Tekshiruv va baholashdan so'ng Bank yozma xulosa va qaror/bayonnoma loyihasini tayyorlaydi, ular ko'rib chiqish va qaror qabul qilish uchun Vakolatli organga/shaxsga yuboriladi.

6.4. Qaror qabul qilish

6.4.1. Garovni olib tashlash/almashtirish imkoniyati to'g'risidagi qaror ichki normativ hujjatlarda nazarda tutilgan asoslar mavjud bo'lgan taqdirda Vakolatli organ tomonidan qabul qilinadi.

6.5. Mol-mulkdan garovni olib tashlash/garovni almashtirishda rad etish uchun asoslar

Bank quyidagi hollarda mol-mulkdan garovni olib tashlashni yoki garovni almashtirishni rad etishga haqlidir:

- Qarz oluvchi tomonidan kredit shartnomasi shartlarining buzilishi;
- Qarz oluvchining moliyaviy ahvoli uning kredit shartnomasi bo'yicha majburiyatlarni bajarishiga xavf tug'diradigan darajada yomonlashganda;
- mol-mulk taqiqlangan, xatlangan yoki unga uchinchi shaxslarning talablari yuklatilgan bo'lsa;
- garovga qo'yuvchining eri (xotini) tomonidan yangi mol-mulkni garovga qo'yishga rozilik berishni rad etish;
- zarur hujjatlarni taqdim etmaslik yoki Bankda taqdim etilgan hujjatlarning ishonchligiga shubhalar mavjudligi;
- qolgan garovga qo'yilgan mol-mulk yoki yangi garov qiymatining kredit shartnomasi bo'yicha majburiyatlarning lozim darajada bajarilishini ta'minlash uchun yetarli emasligi;
- bino/inshootning buzilishi yoki mol-mulkning boshqacha tarzda yo'qolishi xavfining mavjudligi;
- ta'minot Bank talablariga javob bermasligi.

6.6. Ariza beruvchiga qaror to'g'risida xabar berish

6.6.1. Vakolatli organ tomonidan ijobiy qaror qabul qilingan taqdirda, Bank arizachini arizada ko'rsatilgan tarzda xabardor qiladi va hujjatlarni rasmiylashtirish sanasi va vaqtini belgilaydi.

6.6.2. Vakolatli organ tomonidan salbiy qaror qabul qilingan taqdirda, Bank 3 bank kuni ichida mijozga yozma ravishda rad etishni yuboradi.

6.7. Garovni olib tashlash/almashtirishni ro'yxatdan o'tkazish

6.7.1. Bankka yangi ta'minotni taqdim etish predmeti bo'lgan qo'shimcha kelishuvlar va garov shartnomalari Bank xodimi tomonidan Bankning namunaviy shakllariga muvofiq rasmiylashtiriladi va notarial tasdiqlanmaydi va davlat ro'yxatidan o'tkazilmaydi, qonun hujjatlarida nazarda tutilgan hollar bundan mustasno. Shartnomani davlat ro'yxatidan o'tkazish va/yoki notarial tasdiqlash zarurligi to'g'risidagi masala bo'yicha tegishli tavsiyalar OPERU yuriskonsulti yoki Yuridik xizmat departamenti yuristlari tomonidan taqdim etiladi.